

AALBORG UNIVERSITET

Udkast

Aalborg Universitet

Postboks 159
9100 Aalborg

Referat af møde i aftagerpanelet, arkitektur

Sagsbehandler:

Louise H. Hartmann

Telefon: 9940

Email: lh@create.aau.dk

Torsdag den 5. november 2020

Dato: 05-11-2020

MS Teams

Sagsnr.: 2020-412-01668

Deltagere: Lars Juel Thiis (LJT), Jan Fritsdal (JF), Søren Tortzen (ST), Torben Skovbjerg Larsen (TSL), Hanne Tine Ring Hansen (HTRH), Bodil V. Henningsen (BVH), Camilla Brunsgaard (CB), Michael Lauring (ML) og Tenna Doktor Tvedebrink (TDT)

Afbud: Klik eller tryk her for at skrive afbud fra faste medlemmer/deltagere.

Øvrige deltagere: Louise H. Hartmann (referent)

Referat

1. Godkendelse af dagsorden

Der var ingen kommentarer til dagsordenen, som herefter blev godkendt.

2. Velkommen til aftagergruppen

CB bød velkommen til mødet på MS Teams. Herefter var der kort præsentationsrunde.

3. Kort om uddannelsen; herunder implementering af ny studieordning

Der er især større fokus på bæredygtighed gennem hele uddannelsen i den nye studieordning.

Der er desuden mere fokus på at lære de studerende at arbejde mere integreret. Det betyder, at det konstruktionsmæssige og det designmæssige er blandet mere og spredt ud på alle semestre.

Vi skal nu selv til at opbygge et forskningsområde på det konstruktionstekniske område på CREATE.

Med Corona er der kommet øget fokus på digitalisering. Vi arbejder på, hvordan vi fremadrettet kan bruge digitalisering i undervisningen.

4. Bordet rundt diskussion:

Hvad rør sig i praksis?

Der var blandt mødedeltagerne bred enighed om, at arkitekter i dag ofte oplever at blive "afmonteret" tidligt i byggefasen ved boligprojekter. Det vil sige, at projektet overgår til andre, typisk ingeniører, når der er udarbejdet skitseforslag, ansøgning om byggetilladelse m.m. Det er en ærgerlig tendens, da tingene ofte ligger i detaljerne og de går tabt, når andre tager over på projektet.

Der blev suppleret med, at denne "afmontering" typisk sker efter myndighedsgodkendelsen. Efter de gode kreative ideer afmonteres arkitekterne typisk projektet.

Branchen er blevet mere hård. Der er brug for kandidater, der har den tværfaglighed, som er nødvendig for at indgå i de komplekse processer, som byggeri er blevet. Man skal som arkitekt strække sig længere end sin faglighed for at få sine synspunkter igennem i en byggeproces. Der stilles dermed enorme krav til kandidaternes faglighed på mange områder.

Der er brug for specialister f.eks. inden for DGNB, som kan være svære at finde. Men samtidig er der også brug for generalister f.eks. projektledere med overblik over processen.

ST gav et eksempel med deres praktikant, som kommer fra AAU. Praktikanten fortæller, at han oplever det som utrolig komplekst at være arkitekt. Han er forundret over, hvor mange implicerede parter, der er i en byggeproces. Han kunne godt tænke sig, at uddannelsen havde givet mulighed for at lave nogle samarbejder med f.eks. ingeniøruddannelsen, så man fik en bedre forståelse for de andre parter i processen. Hvis man kunne øve sig på uddannelsen, ville man blive bedre til at facilitere processerne.

BVH fortalte i den sammenhæng, at kunsten i dag netop er at kunne skabe noget sammen med andre, også hvor der er modstand. Man skal være god til at forhandle med mange forskellige parter og have en processuel forståelse.

JF fortæller, at de på hans arbejdsplads har haft nemt ved at omstille sig til at sidde hjemme under Corona pandemien. De har brugt online møder meget med deres samarbejdspartnere, hvor det har vist sig, at det har været givtigt med korte effektive online møder i stedet for e-mails.

Bæredygtighed

Der var enighed om, at bæredygtighed nu fylder mere i branchen. Entreprenørerne har nu erkendt vigtigheden af det. Bæredygtighed skal altid tages med som en selvfølge og man skal kunne det til fingerspidserne.

Transformation/reovering

Der er over hele linjen stor begejstring for transformation/reovering. Men der skal meget mere fokus på dette emne og man har som arkitekt en forpligtigelse til at interessere sig for det.

Rambøll har desuden lavet en rapport, der viser, at der er god økonomi i at genbruge frem for at rive ned og bygge nyt. Det er positivt med fokus på dette, så vi kan bevare noget kulturhistorisk i byerne, men bestemt også på landet.

Der er desuden en anden ny tendens på markedet. Man kan stort set ikke sælge en bygning, som ikke er DGNB certificeret. Det er blevet branchestandarden.

Det blev diskuteret, om der burde implementeres mere transformation/reovering i uddannelserne og hvordan dette kan gøres?

Det er vigtigt, når vi bygger nyt, at vi først kigger på, om vi kan genbruge noget. God arkitektur kan altid anvendes. Man skal desuden skelne mellem reovering af f.eks. historiske bygninger med kulturarv og reovering/energireovering af dagligdags arkitektur.

Der skal gøres en stor indsats for at skabe interesse hos de studerende for især sidst nævnte. Vi skal fortælle de studerende, at transformation/reovering er en arkitektopgave og det skal gøres til en attraktiv opgave for de studerende at reovere frem for at bygge nyt.

Samtidig kan det også være en kompleks opgave at reovere. Man skal være opmærksom på at lære de studerende, hvordan man reoverer på en nænsom måde.

CB spurgte, om de studerende ville få nok formgivning med, hvis vi gav dem en renoveringsopgave? Der var enighed om, at det ville de, men man skal have den rigtige faglighed med ind over. Det skal italesættes og gøres attraktivt.

CB fortalte, at der lige nu er interesse for renovering på afgang.

ML fortalte, at AAU allerede for 6-7 år siden havde besøg af Bygherreforeningen, som spurgte, om transformation var noget, som vi kunne tage med ind i vores curriculum. Vi var på daværende tidspunkt i tvivl, om det var os, der skal tage dette emne med ind eller om det burde være de traditionelle arkitektskoler, som i forvejen fokuserer mere på kulturarven i deres læring. Vi har de senere år i stedet haft fokus på at udvikle koncepter, have fokus på brugerne samt de studerendes software færdigheder som f.eks. Revit og Rhino. Da vi ikke er stærke på det kulturhistoriske, bør vi måske vinkle det på en anden måde, så vi kan håndtere det og så vores studerende har tid og plads. ML efterspurgte forslag til denne vinkling.

Tankerne omkring det konceptuelle går mere på metode frem for det bygningsfaglige og det kunne være spændende, hvis ingeniørkunsten kom frem som det mest interessante. AAU kunne f.eks. give det en industriel vinkling.

Vi er på vej mod et dagsordensskifte. Vi har de sidste 10-20 haft fokus på det konceptuelle. Nu er der i stedet behov for, at man forstår hvad der er arkitektens og bebyggelsernes bestanddele dvs. f.eks. kendskab til materialer o. lign.

Hverdagsarkitekturen er vigtig for arkitekterne. Det skal vi holde fast i.

Vi skal lære de studerende at formidle arkitekturen på et niveau, hvor alle kan være med. Vi skal i uddannelsen forsøge at implementere en forståelse for at kunne formidle tingene på en måde, hvor alle kan være med.

Det er vigtigt, at lære de studerende en analytisk tilgang til en eksisterende bygning. Det er vigtigt, at de får forståelsen for forskellige byggeperioder, men ikke nødvendigvis detaljeret viden.

Vi skal skabe en bevidstgørelse hos de studerende om, at det kan være interessant at arbejde med den eksisterende bygningsmasse.

LJT sagde afslutningsvis, at man i uddannelsen kunne trække bæredygtighed ind i undervisningen om transformation. Han tilbød sin hjælp i forhold til, hvordan dette kan tage form.

ML spurgte, om CREATE i forbindelse med genopbygningen af konstruktionsområdet på CREATE, skal vinkle konstruktionsundervisningen på en helt anden måde end hidtil?

Man er i branchen begyndt at snuse til genbrug af materialer. I denne del af transformationsproces er konstruktionslære utrolig vigtig.

ST fortalte, at deres praktikanter havde troet, at de skulle bruge de ingeniørfaglige værktøjer, som de havde lært på uddannelsen endnu mere. Men hos dem arbejder de ikke konkret med disse ingeniørfaglige værktøjer. Det er mere en viden, som de studerende skal have. For tegnestuerne kunne der godt ønskes mere fokus på andre emner.

Vigtigheden af cirkulær økonomi?

Punktet springes over pga. tidsmangel.

5. Beskæftigelse

Hvordan gør vi kandidaterne mere attraktive for aftagerne?

Der er en positiv tendens for beskæftigelsen, men vi er ikke helt der, hvor ministeriet gerne vil have os. Dimittenderne er udfordret af, at de har en tværfaglig profil.

Der var enighed om, at praktik er utrolig vigtig for dimittendernes beskæftigelsesmuligheder umiddelbart efter endt uddannelse. Virksomhederne ender ofte med at ansætte praktikanterne, når de afslutter deres uddannelse. Der er ønske om, at man kan have praktikanterne et helt år og ikke kun et semester.

Det vurderes, at de studerende er dygtige til at sælge sig selv.

6. Afslutning og evaluering

Der var enighed om, at mødeformen har fungeret fint. Corona har presset os ud i det her, men vi har lært meget af at kommunikere digitalt – også på tegnestuerne. Og så er det jo noget at det mest bæredygtige vi kan forestille os.

Det bliver desuden mere lige på og møder bliver mere komprimerede. Man bruger sin tid meget bedre.

På den anden side er det fint for en periode, men det er også godt at mødes fysisk.